

ΣΑΒΒΑΤΟ 6 ΜΑΪΟΥ 2023

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Υπεύθυνη Ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΜΙΛΤΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

A1.

α. Αλλά, λίγο αργότερα, ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια: «Ας μονομαχήσουμε, για να κριθεί από την έκβαση της μονομαχίας πόσο ο Λατίνος στρατιώτης ξεπερνά τον Ρωμαίο σε ανδρεία». Τότε ο νεαρός, έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και παρακινήμένος από την επιθυμία του για μάχη, όρμησε στον αγώνα αντίθετα με την διαταγή του υπάτου· και γενναιότερος από τον εχθρό, τον διαπέρασε με το δόρυ και τον γύμνωσε από τα όπλα. Αμέσως οι εχθροί ζήτησαν τη σωτηρία στη φυγή. Αλλά ο ύπατος, όταν επέστρεψε στο στρατόπεδο, τιμώρησε με θάνατο τον νεαρό, με τις ενέργειες του οποίου (χάρη στον οποίο) οι εχθροί είχαν τραπεί σε φυγή.

β. Όλα αυτά θα βρίσκονταν στο σκοτάδι, αν δεν τα συνόδευε το φως των γραμμάτων. Πόσο πολλές εικόνες γενναιοτάτων ανδρών μας κληροδότησαν οι συγγραφείς και οι Έλληνες και οι Λατίνοι - όχι μόνο για να τις ατενίζουμε αλλά και για να τις μιμούμαστε! Αυτές εγώ, επιθυμώντας (ή: στην επιθυμία μου) να διοικήσω σωστά και να διαχειριστώ την πολιτεία, τις έβαζα πάντοτε μπροστά μου ως παραδείγματα.

B1. α) Ο κορυφαίος εκπρόσωπος της πεζογραφίας, ο **Μάρκος Τύλλιος Κικέρων** (106-44 π.Χ.), υπήρξε χωρίς άλλο πρώτα-πρώτα ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας. Έγραψε πάνω από εκατό λόγους, από τους οποίους σώζονται περίπου οι μισοί (περίφημοι είναι π.χ. οι τρεις "καισαρικοί", οι τέσσερις "κατιλινικοί" και οι δεκατέσσερις "φιλιππικοί" του) και έχουν περιεχόμενο πολιτικό ή δικανικό. Εκτός από τη ρητορική πράξη επιδόθηκε και στη θεωρητική πραγμάτευση ζητημάτων σχετικών με τη ρητορεία και το ρήτορα. Είναι θερμός θαυμαστής του Πλάτωνα και ταυτόχρονα εκλεκτικός οπαδός και άλλων φιλοσοφικών ρευμάτων και

δημιουργεί μια σειρά από υπέροχους φιλοσοφικούς διάλογους. Η πολύπτυχη προσωπικότητά του έχει ανάγλυφα αποτυπωθεί στις περίπου 800 επιστολές των τεσσάρων επιστολογραφικών συλλόγων που συγκεντρώθηκαν και δημοσιεύτηκαν μετά το θάνατο του. Η καθαρότητα της έκφρασης, η κομψότητα και η καλλιέπεια, η ζωηρότητα και το υφολογικό του ύψος τον κατέστησαν κορυφαίο υπόδειγμα λατινικού λόγου και τον εγκατέστησαν στον παρνασσό των αθανάτων της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

β) i) Λ, ii) Σ, iii) Σ, iv) Σ, v) Σ

B2. Congrediamur, petiverunt, lumen, conferre/collato, materteram.

Γ1α.

hoc verbum
singularia proelia
plurium imaginum
omina nuptialia
vestrarum sedum

Γ1β.

eventuum
partum
plebi/ plebei
rura
dotium
nulli rei
aequiore
quoddam
aliquae
longissime

Γ2.

congressuros esse
conspectum esse
confidētis
permoveri
ruiturus sis
multabuntur
intuetor

fuderimus
absunto
acciperis/-re
exigendo
persedebitis
congruerit
stabant
cedendae fuissent

Δ1α. dum aliqua vox congruens proposito audiretur: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το expectabat. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο dum και εκφέρεται με υποτακτική χρονού παρατατικού (audiretur), διότι η πράξη δεν ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, αλλά περιγράφεται και ως προσδοκία ή επιδίωξη. Σε σχέση με την πρόταση που προσδιορίζει, δηλαδή την κύρια, δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν.

Δ1β. cum aes collatum esset.

Δ1γ. Quae iaceant, nisi accedat.

Δ1δ. sequester: κατηγορούμενο του υποκειμένου qui μέσω του συνδετικού ρήματος fuit.

mercenarium: υποκείμενο του απαρεμφάτου discessisse (ετεροπροσωπία).

senatui: δοτική προσωπική στο απρόσωπο ρήμα placuit.

curari: τελικό απαρέμφατο ως υποκείμενο του απροσώπου ρήματος placuit.

filiae: υποκείμενο του ρήματος acceperunt.

illis: έμμεσο αντικείμενο του ρήματος reliquerat.

Δ1ε. Cicero dixit eas/illas se, cupidum bene gerendi et administrandi rem publicam, semper sibi proponere.

Δ1στ. administrandae rei publicae (προαιρετική γερονδιακή έλξη).